

ZÖLD MUNKAHELYEK

SIKERES
MEGOLDÁSOK
EURÓPA SZÁMÁRA

TARTALOMJEGYZÉK

oldal

MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS	4
MIK AZOK A ZÖLD MUNKAHELYEK?	6
ZÖLD MUNKAHELYEK TEREMTÉSE	8
A ZÖLD MUNKÁKBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK TELJES KÖRŰ KIAKNÁZÁSA	12
A VERSENYELŐNYÖK VÉDELME	14
KÖLTSÉGCSÖKKENTÉS ÉS A TISZTESSÉGES MUNKA TÁMOGATÁSA	16
A TÁRSADALMILAG IGAZSÁGOS ZÖLD ÁTMENET	18
A KÉPZÉSHEZ ÉS OKTATÁSHOZ VALÓ JOG	20
NŐK A ZÖLD MUNKAHELYEKEN	22
SIKERTÖRTÉNETEK: ZÖLD MUNKAHELYEK TEREMTÉSE EURÓPÁBAN	25

SIKERTÖRTÉNETEK: ZÖLD MUNKAHELYEK TEREMTÉSE EURÓPÁBAN oldal

ANAVRA FALU, GÖRÖGORSZÁG: FENNTARTHATÓ HELYI FEJLŐDÉS A MUNKAHELYEK ÉS A JÓLÉT ÉRDEKÉBEN	26
BREMERHAVEN, NÉMETORSZÁG: MUNKAHELYEK A HANYATLÓ IPARÁGAK DOLGOZÓI SZÁMÁRA	30
BRÜSSZEL ÉS VALLÓNIA, BELGIUM: ÉLETKÉPES HELYI GAZDASÁGOK ÉS MUNKAHELYEK TEREMTÉSE	34
BURGENLAND, AUSZTRIA: HELYI, ZÖLD ENERGIA ÉS ÚJ MUNKAHELYEK	38
LE MANS ÉS A LOIRE-MENTE RÉGIÓ, FRANCIAORSZÁG: MUNKAHELYEK A HANYATLÓ IPARÁGAK DOLGOZÓI SZÁMÁRA	42
NAVARRA RÉGIÓ, SPANYOLORSZÁG: MUNKAHELYEK ÉS RUGALMAS GAZDASÁG LÉTREHOZÁSA	46
LONDON, EGYESÜLT KIRÁLYSÁG: HELYI KÖZÖSSÉGEK A ZÖLD SZAKTUDÁSÉRT ÉS MUNKAHELYEKÉRT	50
CSEH KÖZTÁRSASÁG: ÚJ MUNKAHELYEK ÉS ENERGIAMEGTAKARÍTÁS	54

MUNKAHELY- TEREMTÉS ÉS GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS

A munkanélküliség Európa egyik legégetőbb problémája. Több mint 25 millió európai – az aktív lakosság több mint 10 százaléka – állástalan. A fiatalok helyzete még rosszabb, hiszen csaknem minden negyedik 25 év alatti fiatal felnőtt van munka nélkül. A legsúlyosabban érintett európai országokban, Görögországban és Spanyolországban a fiatalok több mint fele munkanélküli, a megszorító intézkedések pedig csak súlyosbítják a helyzetet.

Jobs
NEXT EXIT

Ezzel egyidejűleg az éghajlati és környezeti válság egyre súlyosbodik. A tudósok minden eddiginél biztosabban állítják, hogy az emberi tevékenység módosítja az éghajlatot, és nem győzik hangsúlyozni, milyen veszélyekkel jár, ha nem teszünk a negatív folyamatok megállítására lépéseket. Közben a közgazdászok arra figyelmeztetnek bennünket, hogy minél tovább várunk, annál nagyobb anyagi ráfordításra lesz szükség.¹

Van azonban kiút: a gazdaságok zöldebbé tételével kiváló minőségű zöld munkahelyeket teremthetünk a munkanélküliség csökkentéséért, és ezzel egyidejűleg az éghajlatváltozás és a környezeti hanyatlás visszaszorításáért. Az EU számára az efféle erőfeszítések csak előnyt jelentenének. A „zöld vezető” pozíció megtartása lehetővé tenné az EU számára, hogy évente plusz 25 milliárd euró értékben exportáljon, energiaszámláit 2050-re² évente akár 350 milliárd euróval csökkentse, az ingadozó áron vásárolt importált energiától és forrásaitól

való függőségét mérsékelje, Európa ellátásának biztonságát pedig növelje.

Erős szociális partnerek bevonásával, célzott képzési és oktatási programok kidolgozásával, valamint az innovációt és a zöld beruházásokat célzó ambiciózus, stabil politikák bevezetésével Európa-szerte több millió fenntartható, minőségi zöld munkahelyet tudnánk létrehozni, elsősorban a helyi kis- és középvállalkozásokon belül.

Jelen kiadvány célja, hogy tájékoztassa Önt Európa zöld munkahely-teremtési lehetőségeiről és az Európai Parlamentben a Zöldek/EFA által a zöld foglalkoztatás érdekében tett erőfeszítésekről.

A kiadvány második része a zöld munkahelyek létrehozásában elért sikereket mutatja be Európa-szerte. Világos, hogy az európai zöld munkahelyek létrehozása nem utópisztikus álom, hanem már a valóság!

¹ Nicholas Stern, 2007. Stern-jelentés: Az éghajlatváltozás közgazdaságtana.

² Európai Éghajlatvédelmi Alapítvány, 2010. Roadmap 2050: a practical guide to a prosperous, low-carbon Europe.

MIK AZOK A ZÖLD MUNKA- HELYEK?

A „zöld munkahelyek” meghatározás minden olyan szakmai tevékenységre vonatkozik, amely az energia és a nyersanyagok megtakarítása, a megújuló energiaforrások fejlesztése, a hulladékok és a környezetszennyezés csökkentése vagy a biodiverzitás és az ökoszisztémák védelme által hozzájárul a környezetvédelemhez és az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez.

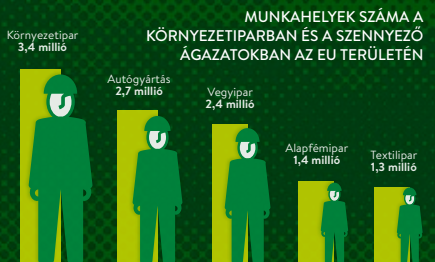
Fenntartható fogyasztási és termelési minták kidolgozása lehetőséget teremt új munkahelyek létrehozására és a már meglévők magas minőségű zöld munkahe-

lyekké alakítására, nemcsak **gyakorlatilag minden ágazatban**, hanem **az egész értékláncon végig, a kutatástól a gyártáson keresztül a forgalmazásig és a szervizelésig: az új high-tech ágazatok**, például a megújuló energiák; valamint a **hagyományos iparágak**, például a gyártás és az építőipar területén; illetve a **mezőgazdaság és a halászat**; valamint a szolgáltatási ágazatok, például a **vendéglátás, az idegenforgalom, a közlekedés és az oktatás** területén.

Véleményünk szerint a **zöld munkahelyek által biztosított tisztességes munka** megfelelő **szociális védelemmel, korrekt jövedelemmel, egészséges munkakörülményekkel**, a munkavállalók jogainak tiszteletben tartásával, a munkavállalók őket érintő döntésekben való részvételével jár.

³ Jelentés az új fenntartható gazdaságban rejlő foglalkoztatási potenciál feltárásáról. Az Európai Parlament állásfoglalása. Elfogadás dátuma: 2010. szeptember 7, előadó: Elisabeth Schroedter, zöld EP-képviselő.

Az Európai Parlamentben a Zöldek/EFA minél több európai zöld munkahely létrehozásán dolgozik keményen. 2010-ben például egy zöld EP-képviselő arra kérte az Európai Parlamentet, hogy fogadjon el egy határozatot a fenntartható gazdaság teljes munkahelyteremtési potenciáljának kiaknázása, valamint a tisztességes munka és a társadalmilag igazságos átmenet³ biztosítása érdekében. A Zöldek által felvetett, a jelen kiadványban ismertetett javaslatokat a határozat tartalmazza.

EU-27 adatok, 2008. Forrás: Európai Bizottság, 2011: EU environment policy supporting jobs and growth

Az úgynevezett „környezetipar” kifejezés minden olyan tevékenységre kiterjed, amely hozzájárul a vízben, a levegőben és a talajban okozott károk felmérését, megelőzését és helyrehozását célzó technológiák, termékek és szolgáltatások termeléséhez, és amely megoldást kínál a környezeti problémákra, így a hulladék, a zaj és az ökoszisztémák károsodása által okozott problémákra. Ilyen tevékenység például a hulladék- és vízgazdálkodás, a légszennyezés megakadályozása, az újrahasznosítás, a megújuló energiatermelés és a biodiverzitás megóvása.

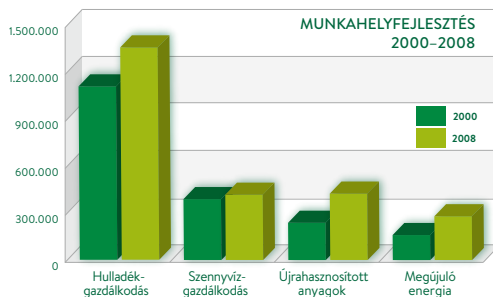

ZÖLD MUNKAHELYEK TEREMTÉSE AZ ÚJ ÉS A HAGYOMÁNYOS IPARÁGAKBAN

A szakirodalom azt sugallja, hogy a **fenntartható gazdaságba való befektetés számos munkahely teremtését teszi lehetővé mind a fejlődő, mind pedig a hagyományos ágazatokban.** Erős bizonyíték van tehát arra, hogy a zöld átmenet pozitív hatással lesz a foglalkoztatásra, hiszen a fenntartható gazdasági tevékenységek, például az energiatakarékosság vagy a biogazdálkodás sokkal munkaigényesebbek, mint az általuk felváltott tevékenységek.⁴

A zöld munkát végző dolgozók számát nehéz megbecsülni, hiszen az emberek nagyon különbözően értelmezik a „zöld munkahely” fogalmát. Emellett elég szabványosított adat sem áll rendelkezésre. Ez különösen az ökológiai ágazatokon kívül igaz, ahol a környezetvédelmi teljesítményüket javítani szándékozó vállalkozásokon belül a zöld munkahelyek száma nő egész Európában.

EU-27 adatok. Forrás: ECORYS, 2012. A környezettől és az erőforrás-hatékony-ság javításától függő munkahelyek száma

2008 óta a **megújuló energiaágazatban** számos munkahely jött létre. 2009/2010-ben az ágazat mintegy 1 millió munkahelyet számlált, ami bizonyította a válsággal szembeni ellenálló képességét. Még a 2010 és 2011 közötti időszakban is nőtt a bejegyzett munkahelyek száma, ami így összesen 1 186 000 volt.⁵ Amennyiben Európa elfogadja az ambíciózus éghajlat-politikát, az ágazat potenciálja még tovább fog nőni. Az Európai Bizottság 2011-es számítása szerint **2020-ra további 3 millió,⁶ 2050-re pedig 6 millió új munkahely hozható létre,** amennyiben elfogadják azt a célkitűzést, hogy az energia 100 százalékát megújuló energiaforrásokból kell nyerni.⁷

⁴ CE, GHK, IER, 2011. Studies on Sustainability Issues – Green Jobs; Trade and Labour; Final Report for the European Commission, Foglalkoztatási Főigazgatóság.

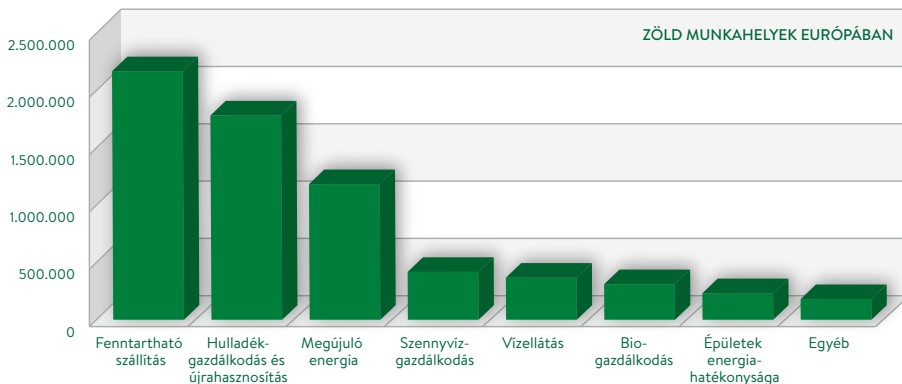
⁵ EurObserv'ER, 2012. A megújuló energiák helyzete Európában, 12. EurObserv'ER jelentés.

⁶ Európai Bizottság, 2011. COM (2011) 31 végleges, Renewable Energy: progressing towards the 2020 target.

⁷ Európai Megújuló Energia Tanács, 2010. RE-thinking 2050. A 100% Renewable Energy Vision for the European Union.

Az energiaforrás-hatékonyság javítása 1,4–2,8 millió európai⁸ munkahely létrehozását tenné lehetővé. Ezenkívül megközelítőleg 14,6 millió munkahely függ közvetlenül az ökoszisztémáktól és a biodiverzitástól, többek között az erdőgazdálkodás, a mezőgazdaság és a halászat területén.⁹ Fenti ágazatok zölddebbé tétele növelné a foglalkoztatottak számát. Becslések szerint például a biogazdálkodás hektáronként 10–20 százalékkal több dolgozót foglalkoztat, mint a hagyományos gazdálkodás.¹⁰

Az acélipar példája azt mutatja, hogy a zöld átmenet a hagyományos, hanyatló iparágak munkahelyeinek fenntartását is elősegíti. A minőségi acélt igénylő szélturbinagyártás például új piaci réseket nyit az iparág számára, ami a munkahelyek megőrzését is szolgálja.

EU-27 adatok. Források: *Transport, including: Public transport (2008: 1 200 000): UITP, 2008. Public transport: The smart green solution; Rail (2004: 900,000): Európai Bizottság, 2008. Towards an integrated European railway area. Waste management & recycling, wastewater management, water supply, others (biodiversity, air, soil and groundwater, noise and vibration) (2008): ECORYS, 2012. The number of Jobs dependent on the Environment and Resource Efficiency improvements. Renewable energies (2011): EurObserv'ER, 2012. State of Renewable Energies, 12. EurObserv'ER-jelentés. Organic farming (2007): ECORYS, 2012. Energy efficiency in buildings (2009): ECORYS, 2012.*

photo: ©monkeybusinessimages

⁸ GWS, 2011. Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment. Jelentés az Európai Bizottság és a Környezetvédelmi Főigazgatóság részére, készítette: Cambridge Econometrics, a Gazdaság szerkezeti Kutatóintézet, a Fenntartható Európa Kutatóintézet és a Wuppertal Klíma, Környezet és Energia Intézet.

⁹ FEMM, GHK, Ökológiai Intézet, IEEP, 2011. The Social Dimension of Biodiversity Policy.

¹⁰ Sustainlabour, 2013. Green Jobs and related policy frameworks. An overview of the European Union.

A ZÖLD MUNKÁKBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK TELJES KÖRŰ KIAKNÁZÁSA

A zöld foglalkoztatásban rejlő lehetőségek kihasználására csak fenntartható beruházásokat biztosító és innovációra ösztönző hosszú távú jogi és pénzügyi keretfeltételek mellett van lehetőség.

Az Európai Parlamentben a Zöldek minden erejükkel az eféle keretprogramok elfogadtatására törekcsenek. **Ami az energiatakarékosságot illeti**, sikerült megnyernünk a többség támogatását egyes ambiciózus, és 2020¹¹ vagy 2030 előtt kötelezően megvalósítandó célok eléréséhez. Az uniós kormányok eddig nem hagyták jóvá ezeket a célkitűzéseket, a zöldek azonban a tömeges munkahelyteremtés lehetőségét szem előtt tartva továbbra is ezek elfogadtatására törekcsenek. Elvégre az energiahatékonysági intézkedés **2 millió zöld munkahely** létrehozását vagy fenntartását tenné Európában lehetővé.¹² A munkahelyek nagy része a gazdasági válság által egyik leginkább sújtott ágazatban, az épületfelújításban keletkezne. Ráadásul ezek a munkahelyek **nem áthelyezhetőek, és a helyi kis- és középvállalkozásokban jelentkeznének.**

A munkahelyteremtést elősegítő fenntartható projektekre szánt EU-s ráfordítások terén a Zöldeknek/EFA-nak sikerült szigorúbb szabályokat elfogadtatnia. Sikeresen megvédtük például azt, hogy az európai régióknak kötelező energiamegtakarításba és megújuló energiákba beruházni. Az eddigiekhez képest különösen a szegényebb tagállamok fognak tudni több uniós pénzt költeni az éghajlati és környezetvédelmi intézkedésekre. Egy friss jelentés szerint az EU-s regionális fejlesztési alapok zöld beruházásra költött ráfordításaival több munkahely hozható létre, mintha ugyanezt az összeget a korábban létrehozott tevékenységekre költenék.¹³ A Zöldek sikeresen megvédték a **biogazdálkodás és a fenntartható halászat számára fenntartott EU-s alapok felhasználását** szabályozó előírásokat is.

Emellett az új uniós **közbeszerzési szabályok** terén a Zöldek sikeresen harcoltak a környezeti, társadalmi és méltányos kereskedelmi szempontok kötelező figyelembevételéért, valamint az ökocímkek kötelezővé tételéért. **Mindezek a zöld eredmények jelentősen elősegítik a környezetbarát munkahelyek teremtését.**

A zöld munkahelyek létrehozása és megőrzése hosszú távon csak akkor lehetséges, ha a zöld átmenetet támogató politikák stabilak. Spanyolországban például, amely 2008-ban még európai vezető volt a megújuló energiák terén, 2009 óta az egymást követő központi kormányok drasztikusan csökkentették az ágazatnak szánt támogatásokat, aminek következtében a munkahelyek száma az ágazaton belül országos szinten a felére csökkent.¹⁴

¹¹ Energiahatékonysági irányelv. Az Európai Parlament által 2012. szeptember 11-én elfogadott jelentés, előadó: Claude Turmes, zöld EP-képviselő.

¹² Európai Bizottság, 2011. SEC (2011) 779: Az Energiahatékonysági Tervet kísérő hatásvizsgálat.

¹³ GHK, 2011: Evaluating the Potential of Green Jobs in the next Multi-annual Financial Framework.

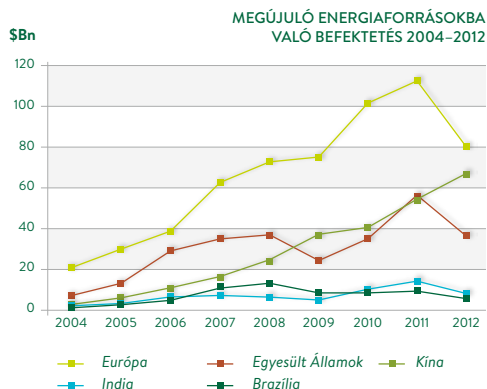
¹⁴ A Spanyol Megújuló Energia Iparszövetségek UNEF, Protermosolar és AEE. Összeállította a Cinco Días napilap.

photo: ©eliandric

A VERSENYELŐNYÖK VÉDELME

Ahhoz, hogy megőrizze vezető pozícióját az ökológiai termékek fejlesztése és gyártása terén, az Európai Uniónak most kell a fenntartható gazdaságba befektetnie. Európa hosszú ideig tartotta vezető pozícióját a környezetvédelem és a fenntarthatóság terén, és a megújuló energiák versenyében is világszerte volt. Most azonban más gazdaságok is kezdenek felzárkózni. 2011 óta a megújuló energiákba történő európai befektetések mértéke csökkent, míg Kínáé az elmúlt években folyamatosan nőtt.

Forrás: Frankfurt School-UNEP Centre/BNEF, 2013. Global Trends in Renewable Energy Investment 2013

Európa csak akkor fogja tudni globális vezető szerepét megtartani, ha most fektet be – mégpedig nagymértékben – a fenntartható gazdaságba, elfogadja az ambiciózus környezetvédelmi jogszabályokat, az éghajlatot és a környezetvédelmet pedig költségvetésében is az első helyre helyezi. Csak ebben az esetben érhetjük el, hogy a globálisan megjósolt zöld munkahelyek nagy része Európában jöjjön létre.

*Ezért az Európai Parlamentben a Zöldek az Ipar Újjászületése a Fenntartható Európáért (RISE) néven stratégiát terjesztettek elő, amelynek célja, hogy a fenntarthatóság által növelje Európa globális versenyképességét és minőségi zöld munkahelyek széles körét hozza létre.*¹⁵

A Zöldek emellett aktívan támogatják a hatékony és fenntartható termékekbe befektető innovatív vállalatokat. A legtöbb hűtő- és légkondicionáló rendszer még mindig a

„szuper üvegházhatású gázokon” alapul, amelyek rendkívül komoly károkat okoznak az éghajlatban. Szerencsére környezetbarát alternatívák is rendelkezésre állnak, amelyeket már több mint 400 európai gyártó és vállalat használ.

Egy zöld képviselő javaslatára az Európai Parlament most terjesztette be e káros gázok kivonására vonatkozó szabályt.¹⁶ Mivel az efféle fokozottan káros gázokkal működő rendszerek mintegy 90%-a importból származik, a tilalmak a fenntartható alternatívákat kínáló európai gyártókat fogják előnyben részesíteni, ezáltal elősegítve a zöld munkahelyek teremtését.

¹⁵ Jelentés Európa újraparosításáról a versenyképesség és a fenntarthatóság javítása érdekében. Az Európai Parlament állásfoglalása, elfogadás dátuma: 2014. január 15., előadó: Reinhard Bütikofer, zöld EP-képviselő.

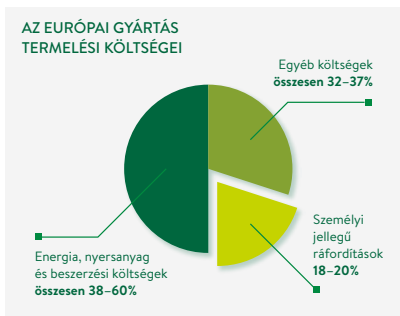
¹⁶ EU-rendelet a fluortartalmú üvegházhatású gázokról. Az Európai Parlament által 2014. március 12-én elfogadott intézményközi megállapodás, előadó: Bas Eickhout, zöld EP-képviselő.

KÖLTSÉG- CSÖKKENTÉS ÉS A TISZTESSÉGES MUNKA TÁMOGATÁSA

photo: ©Mordolff

Az európai vállalkozások már hosszú ideje a munkaerő költségei, így a bérek és a társadalombiztosítási járulékok csökkentése révén próbálnak a globális versenyben maradni. **Az anyagköltségek és a gyártási folyamat során felhasznált energia költségei azonban a munkaerő költségeinél gyakran sokkal magasabbak.** A vállalkozások zöldebbé tételét célzó energia- és anyagmegtakarítás ezért a jövőben versenyelőnyt fog jelenteni.

Forrás: Greenovate! Europe, 2012. Guide to resource efficiency in manufacturing

Az európai gyárparban a munkaerő átlagosan csak a teljes termelési költségek 18–20 százalékát teszi ki, míg a nyersanyagok és beszerzések ezek 30–45 százalékát, az energiaköltségek pedig 8–15 százalékát jelentik.

Az energiamegtakarítás és az erőforrások hatékonyabb felhasználása által a termelési költségek csökkenthetők, gyárak menthetők meg a bezárástól, és a munkavállalók megfelelő díjazása is biztosítható. Számos szakszervezet és üzemi tanács ismerte ezt fel, és elkötelezte magát a hatékony energia- és erőforrás-felhasználással járó termelés támogatása mellett a munkaerőköltségekre gyakorolt nyomás csökkentése céljából.

A Zöldeket bízták meg azzal, hogy az Európai Parlament nevében nyersanyag-stratégiát dolgozzanak ki, melynek célja az energiaforrások fokozottabb hatékonysága, valamint ezek újrafelhasználása és újrahasznosítása a munkahelyteremtés, a versenyképesség növelése és a környezet védelme érdekében.¹⁷

¹⁷ Jelentés a hatékony európai nyersanyag-politikai stratégiáról. Az Európai Parlament állásfoglalása, elfogadás dátuma: 2011. szeptember 13., előadó: Reinhard Bütikofer, zöld EP-képviselő

**WORKERS'
RIGHTS
ARE
HUMAN
RIGHTS**

**A TÁRSADAL-
MILAG IGÁZSÁGOS
ZÖLD ÁTMENET**

A Zöldek számára rendkívül fontos, hogy **a zöld munkahelyek tisztességes munkahelyek** is legyenek, amelyek megfelelő szociális védelmet, elegendő jövedelmet és egészséges munkakörülményeket biztosítanak, tiszteletben tartják a munkavállalók jogait, valamint lehetővé teszik a munkavállalók részvételét az őket érintő döntésekben.

A tisztességes munkakörülmények biztosítása az új ágazatokban, például a megújuló energiák terén kihívást jelenthet. Az Európai Fémipari Szövetség (EMF) német, francia, spanyol, holland és dán szélenergia-ágazatról szóló tanulmánya azt a következtetést vonja le, hogy a versenynyomás, a nem megfelelő munkavállalói képviselők, az ideiglenes munkaszerződések és a szakismeret hiánya mind káros hatással van a munkakörülményekre.¹⁸ A tapasztalatok azonban vegyesek, hiszen míg a Németországban és Spanyolországban végzett kutatás szerint a munkahelyek minősége a megújuló energiaágazatban jó,¹⁹ a hulladékgazdálkodásban az egészségtelen munkakörülmények és az alacsony fizetések problémát jelentenek.

A környezeti változások ugyanakkor rugalmasságot is követelnek. A munkavállalóknak biztosan tudniuk kell, hogy védelmükre az adott tagállam hatékony munkavállalói képviselőket és szociális védelmet garantál.

Az Európai Parlamentben a Zöldek/EFA rendszeresen találkoznak a szakszervezetek és a munkavállalók képviselőivel, hogy megvitassák, hogyan lehet a zöld ágazatokban tisztességes munkát és társadalmilag igazságos átmenetet biztosítani oly módon, hogy a dolgozók teljes partneri szerepet kapjanak és a változások miatt ne kerüljenek igazságtalanul hátrányos helyzetbe. A Zöldek ezenkívül erős európai társadalombiztosítási rendszerek létrehozásáért is harcolnak, különösen a zöld átmenet során, és a két munkahely között lévő munkavállalók számára.

¹⁸ Európai Fémipari Dolgozók Szövetsége (EMF) és PCG: The European Wind Energy Sector: Green and Social? New Pathways for Workers Representation in the European Wind Sector.

¹⁹ Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, 2013: Sustainable development, decent work and green Jobs. Nemzetközi Munkaügyi Konferencia, 102. ülészak.

A KÉPZÉSHEZ ÉS OKTATÁSHOZ VALÓ JOG

Az Európai Parlamentben a Zöldek olyan széles körű oktatási és képzési kezdeményezésen dolgoznak, amely a zöld munkahelyeken belül minden képzettségi szintre kiterjedne. **A zöld átmenetnek mindenki számára lehetőségeket kell kínálnia: fiatalok és idősek, férfiak és nők, jól vagy kevésbé képzettek, munkanélküliek és foglalkoztatottak számára egyaránt.** A képzéshez és az élethosszig tartó tanuláshoz minden munkavállalónak joga van.

A szakmai képzési és oktatási programoknak biztosítaniuk kell, hogy az a munkavállaló, aki mondjuk 30 éve dolgozik a szénbányaszatban, el tudja sajátítani a zöld munkahely betöltéséhez szükséges szakértelmet. Ez elengedhetetlen, ha a zöld átmenet munkahelyteremtési potenciálját teljes mértékben ki akarjuk használni. A munkáltatók, a munkavállalók és a kormányok közösen felelősek a következetes oktatási és képzési stratégiák kidolgozásáért. Az első lépés az új és a jövőbeni képzettségi igények felismerése és a munkavállalók képzettségbeli hiányosságainak pontos meghatározása.

*A Zöldeknek sikerült az Európai Parlamentben elérniük, hogy az uniós pénzekből finanszírozott foglalkoztatási és képzési intézkedések figyelembe vegyék a zöld gazdaság felé való elmozdulást. **Keményen küzdünk a munkavállalók képzéshez való alapvető jogáért és a demokratizálás munkahelyekre való kiterjesztéséért is.** Hiszen az innováció és a kreativitás nemcsak a kutatóhelyeken figyelhető meg, hanem a műhelyben is, amikor a munkavállalók új ötleteket javasolnak.*

NŐK A ZÖLD MUNKAHELYEKEN

Zöld munkahelyek teremtésének lehetősége különösen magas bizonyos ágazatokban, így az építőipar, a nap- és szélenergia-létesítmények gyártása, valamint az energia- és erőforrás-takarékos technológiák kutatása terén. Az EU-tagállamokban ezek hagyományosan férfiak által dominált ágazatok, melyeken belül a munkaadók és a kollégák előítéletei olyan mélyen rögzültek, hogy sok nő még mindig diszkriminációval találja szemben magát. Ugyanakkor a fiatal nők ma is csak ritkán választanak matematikával, számítástechnikával, természettudományokkal és technológiával kapcsolatos pályát.

photo: ©shotbydave

Az Európai Parlamentben a Zöldek/EFA erősen támogatják a nők zöld gazdaságban való részvételét. Vegyünk például két, zöld képviselők által előterjesztett kezdeményezést: az Európai Parlament állásfoglalását a gazdasági és pénzügyi válság nemi szempontjairól²⁰, valamint azt a felhívást, hogy az EU kezdeményezze a nemek közötti egyensúly támogatását a férfiak által dominált ágazatokban.²¹ A zöldeknek a nemek közötti egyenlőség kötelező figyelembevételét is sikerült elérniük az uniós pénzek regionális fejlesztési és szociális projektekre való elköltése során, mivel a témában végzett felmérések azt mutatják, hogy a nemek közötti egyenlőség még mindig messze van a valóságtól.

²⁰ Jelentés a gazdasági válságnak a nemek közötti egyenlőségre és a nők jogaira kifejtett hatásáról. Az Európai Parlament állásfoglalása, elfogadás dátuma: 2010. június 17., előadó: Raül Romeva, zöld EP-képviselő.

²¹ Jelentés az új fenntartható gazdaságban rejlő foglalkoztatási potenciál feltárásáról. Az Európai Parlament állásfoglalása, elfogadás dátuma: 2010. szeptember 7., előadó: Elisabeth Schroedter, zöld EP-képviselő.

photos ©Bart Muhl / HH

SIKERTÖRTÉNETEK: ZÖLD MUNKAHELYEK TEREMTÉSE EURÓPÁBAN

A ZÖLD MUNKAHELYEK
LÉTREJÖTTE NEM UTÓPISZTIKUS
ÁLOM. EURÓPA-SZERTE TÖBB
HELYEN FIGYELHETŐ MEG
ELŐRELÉPÉS A FOKOZOTTABB
FENNTARTHATÓSÁG FELÉ, AMI
MUNKAHELYEKET TEREMT.

ANAVRA FALU, GÖRÖGORSZÁG: FENNTARTHATÓ HELYI FEJLŐDÉS A MUNKAHELYEK ÉS A JÓLÉT ÉRDEKÉBEN

TEVÉKENYSÉGEK:

Fenntartható helyi fejlődés a teljes foglalkoztatás és a jólét érdekében

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

A biogazdálkodás és állattenyésztés, a helyi megújuló energiatermelés és az ökoturizmus területén

KIK VESZNEK RÉSZT?

A helyi közösség és hatóságok, gazdálkodók, helyi vállalkozások, a helyi műszaki főiskola

SIKEREK:

Nulla munkanélküliség, nagyobb népesség, évente összesen 60 000 euró járulékos jövedelem a falu számára, új állami infrastruktúra, jobb életminőség

Weboldal:

www.anavra-zo.gr/en

photo: ©Stamatis Lagkani

Anavra, a Görögország délkeleti részén fekvő hegyi falu sikeresen kiaknázza a zöld átmenet munkahely-teremtési potenciálját. 2000 és 2010 között a település **munkanélküliségi rátája nullára csökkent**, a lakosság 300-ról 550-re, azaz **közel kétszerezésére nőtt, a polgárok életminősége pedig javult**. Az anavrai zöld átmenet világszerte érdeklődést váltott ki, hiszen a **korábban szegény, elszigetelt falut a fenntartható helyi fejlődés példaképévé változtatta**. A falu átalakulása az 1990-es évek közepén kezdődött, amikor jelentős változásokat harangoztak be számos ágazatban.

A hagyományos állattartó gazdák az **integrált biogazdálkodás** felé fordultak; az általuk létrehozott három gazdaság összesen 25 000 állata, juhok, kecskék, szarvasmarhák és sertések mind szabadon legelnek a hegyekben. A falusiak egy biorészleget is tartalmazó, a nemzetközi minőségi előírásoknak megfelelő közvágóhidat hoztak létre.

Emellett a szükséges energia biztosítása érdekében **Anavra szélerőműparkot épített**, melynek 20 turbinája együttesen 12 500 – 13 000 otthon ellátásához elegendő 17,5 megawatt energia termelésére képes. A jelenleg építés alatt álló további két szélerőműpark 23 turbinájának összteljesítménye 20 megawatt. Ezek a projektek **várhatóan 20 állandó és 100 alkalmi munkahelyet fognak teremteni**. A többletvillamosenergiát értékesítik, **így az első szélerőműpark évente 60 000 euró pluszbevételt termel a falu számára**. 2010-ben a falu a helyi műszaki főiskolával összefogva egy kis vízerőmű és egy biomassza távfűtési rendszer építését kezdte tervezni. »

Végül pedig a falu létrehozta a 240 hektár területű Goura Környezetvédelmi és Kulturális Parkot, amely 2000 és 2012 között 8 500 látogatót vonzott, ezáltal fellendítve a környék **ökoturizmusát**.

Anavra fenntartható fejlesztési terve nemcsak munkahelyeket teremtett és a magánjövelmek növekedéséhez járult hozzá, hanem a helyi közösséget is ellátta a közinfrastruktúra fejlesztéséhez és a lakók életminőségének javításához szükséges eszközökkel. A falusiak például tereket és vízszivattyúkat, vidéki egészségügyi központot, oktatási és sportlétesítményeket, nyugdíjas otthont, valamint hajléktalanoknak fenntartott létesítményeket építettek. **A munkanélküliségi és bűnözési ráta nulla, a fiatalok már nem hagyják el a falut.**

Anavra mai rendkívül pozitív társadalmi-gazdasági helyzete még inkább lenyűgöző, ha arra gondolunk, milyen súlyosan érintette Görögországot a gazdasági válság. 2012-ben Görögországban az egy főre

jutó GDP csak az európai átlag 75 százaléka volt, 2013-ban pedig a munkanélküliség 27,8 százalékra ugrott, ami 160 százalékkal meghaladja az uniós átlagot.

Anavra sikere nagyrészt az erős egyéni vezetőknek és az uniós alapokból kapott támogatásoknak tulajdonítható.

A hivatalos becslések szerint, **ha Görögországnak sikerül a gazdaságot fenntartható irányba terelnie, 210 000 zöld munkahelyet fog tudni létrehozni**, melyek közül 27 000 állandó lesz.

BREMERHAVEN, NÉMETORSZÁG: MUNKAHELYEK A HANYATLÓ IPARÁGAK DOLGOZÓI SZÁMÁRA

TEVÉKENYSÉGEK:

Új munkahelyek teremtése a hanyatló iparágak dolgozói számára

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

A szélerőenergia-ágazatban, az építőiparban, a gépészeti és acélipari ágazatban, valamint a helyi kis-és közép vállalkozásokon belül

KIK VESZNEK RÉSZT?

A helyi és regionális hatóságok, kutatók, munkavállalók és helyi vállalkozások

SIKEREK:

1000 munkahely a szélerőenergia-ágazaton belül Bremerhavenben, 4050 munkahely a megújuló energiaágazaton belül Bréma szövetségi tartományban

Weboldal:

<http://offshore-windport.de/en/home.html>

A Zöldek vezetése alatt a zöld gazdaságra való áttérés az 1998–2005 közötti időszakban a szociáldemokrata-zöld koalíciós szövetségi kormány **prioritásává vált**, elindítva ezzel az ország energiaforradalmát. A hivatalos adatok szerint a német környezetvédelmi ágazatban 2008-ban már 1 930 000 ember dolgozott, ami a 10 évvel korábbi számnál 37 százalékkal magasabb.

A Bréma tartományban található 120 000 fős tengerparti Bremerhaven **a zöldebb irányt arra használta fel, hogy átalakítsa a város hagyományosan hajógyártáson alapuló gazdaság szerkezetét**. Az 1980-as évek végén a kereslet hirtelen visszaesése és a külföldi székhelyű cégekkel való egyre élesebb verseny következtében mély gazdasági visszaesés sújtotta a várost. Ez nagyfokú munkahelyvesztéshez vezetett (csak a hajógyár bezárása következtében 3500 dolgozó maradt állás nélkül), a város lakossága közel 30 százalékkal csökkent, a munkanélküliség pedig 1997-ben 21 »

százalékra ugrott. 2001-ben Bremerhaven városi tanácsa úgy döntött, hogy megpróbálja megfordítani ezt a folyamatot oly módon, hogy egyszerre épít fő erősségeire – a szakképzett munkaerőre, valamint a tengerészeti ágazatban és a kikötői létesítmények gyártásában szerzett széles körű technológiai szakértelemre –, és támogatja a szélenergia gyártását, konkrétan tengeri szélerőműparkok építése által.

Számos lépés megtételére került sor, többek között az infrastruktúrába történő befektetés, a szélenergia-ágazati kutatás, valamint a megfelelő szakképzés intenzitásának növelése terén. 2002-ben létrehozták a Szélenergia-ügynökséget [Wind Energy Agency] (WAB), amely a szélenergia-ágazat 300 vállalatát és intézményét öleli fel (a gyártás, telepítés és kutatás terén), és melynek célja a tengeri szélenergia-ipar országos központjává válni.

Erőfeszítéseik hasznosnak bizonyultak, **Bremerhavenben ma 1000 munkavállaló**

dolgozik a szélenergia-ágazatban (2012-ben ez a szám egész Németországban 117 900 volt). Közben **Bréma tartományban a megújuló energiaforrások ágazata nem kevesebb, mint 4050 főt alkalmaz. Az új helyzet az építőipar, valamint a gépészeti és acélipari ágazat részét képező helyi kis- és középvállalkozások, illetve más szélturbina-alkatrészeket gyártó vállalatok hasznára is vált.** A magas munkanélküliségi ráta (2013 augusztusában 11,1 százalék) csökkentése érdekében további tartós erőfeszítésekre lesz szükség, de a szélenergia-ágazat sikeres fejlődése kétségkívül hozzájárult a régió problémáinak enyhítéséhez.

A Bréma regionális kormányában 2007 óta részt vevő **német zöld párt**, a Szövetség' 90/Zöldek **kulcsszerepet játszott a régió megújuló energiaágazatának fejlesztésében.**

BRÜSSZEL ÉS VALLÓNIA, BELGIUM: ÉLETKÉPES HELYI GAZDASÁGOK ÉS MUNKAHELYEK TEREMTÉSE

TEVÉKENYSÉGEK:

A regionális gazdaságok zöld átmenetének támogatása, stabil helyi munkahelyek létrehozása és a gazdasági ágazatok hosszú távú életképességének fenntartása

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

Az építőipari kis-és közép vállalkozásokban és az agrár-élelmiszeripari ágazathoz tartozó vállalatokon és szolgáltatásokon belül

KIK VESZNEK RÉSZT?

A helyi és regionális önkormányzatok, gazdasági társaságok, közhasznú szervezetek, szakszervezetek, oktatási szolgáltatók

SIKEREK:

Az épületek energiamegtakarítását célzó, átfogó intézkedéscsomag bevezetése: képzési programok, a helyes gyakorlatok megosztása, magánszemélyek és kis- és közepes méretű vállalkozások támogatása, kutatási programok, műszaki segítségnyújtás

Weboldalak:

<http://www.aee-rbc.be/>

<http://nollet.wallonie.be/la-premiere-alliance-emploi-environnement-est-scellee-0>

photo: ©Reporters/J.Thijs

2009 óta a három belgiumi régió közül kettő, Brüsszel és Vallónia zöld miniszterei a **zöld munkahelyek létrehozása céljából keményen harcolnak az úgynevezett „Foglalkoztatás-Környezet” szövetség fejlesztéséért.** Vallóniában ezek a szövetségek eddig 879 000 000 euró támogatást kaptak a „2. »Zöld« Marshall Terv”, azaz a vallon kormány által elfogadott keretprogram keretében, melynek célja a fenntartható fejlődés érvényesítése az összes irányelvben, valamint Vallónia gazdaságának fellendítése.

A szövetség mögött az az elgondolás áll, hogy **a gazdasági ágazatok zöld átmenetét kísérő irányelvek képesek új munkahelyeket létrehozni és az ágazatok hosszú**

távú életképességét fenntartani. Különös hangsúlyt kap az épületek energiahatékonysága. A vallóniai épületek csaknem 50 százaléka 1945 előtt épült és rendkívül rosszul szigetelt, ami nagyon magas energiafogyasztást eredményez. A kapcsolódó intézkedések eredményeképpen létrehozott **összes munkahely szükségszerűen helyi munkahely, ezért „áthelyezés” nem érintheti.**

Az építőipar fenntartható ágazattá alakítása érdekében az ágazatban érdekelt felekkel szoros együttműködésben kidolgoztak egy kezdeményezést. A partnerek a megújuló energiaforrásokra vonatkozó célok meghatározása, az új készségek azonosítása és az állami lakások felújítását »

célzó terv bevezetése révén támogatják az alacsony energiafogyasztást és a meglévő épületek környezetbarát átalakítását.

Mindez a felújítás és az ökoépítés iránti kereslet ösztönzésével jár. A konkrét intézkedések között szerepelnek **a képzési programok, a helyes gyakorlatok megosztása, a magánszemélyek, valamint a kis- és középvállalkozások számára kidolgozott programok, a kutatási programok, illetve a műszaki segítségnyújtás.** Eddig 2000 háztartás és 5500 középület vett részt a kezdeményezésben, amelyet Brüsszelben még csak 2011-ben, Vallóniában pedig 2012-ben kezdtek megvalósítani. A létrehozott munkahelyek számára vonatkozó első adatok hamarosan várhatóak.

E szövetségek Brüsszelben és Vallóniában **más területek, így a víz, a hulladék és az élelmiszerek kérdésével is komolyan foglalkoznak.** A brüsszeli regionális kormány zöld miniszterei által megvalósított egyik kezdeményezés a **fenntartható étkezdék** támogatása. A programban eddig az isko-

lákban, magánvállalatoknál és közigazgatási szerveknél naponta együttesen 80 000 ételadagot felszolgáló 95 büfé vett részt. Az állami támogatás részét képezi az étkezdék vezetői számára létrehozott ügyfélszolgálat, a különböző, fenntarthatósággal kapcsolatos önellenzési eszközök, a képzési tevékenységek, a fenntarthatósági ellenőrzés és a finanszírozás.

Belgium Brüsszel Fővárosi Régiójában a fenntartható élelmiszer iránti fogyasztói kereslet az elmúlt években megállás nélkül nőtt. 2009 és 2010 között például a bioélelmiszerek iránti kereslet 20 százalékkal emelkedett. Brüsszelben a jelenleg 2500 embert foglalkoztató ágazat képes arra, hogy csak a városi mezőgazdaságban további 3633 munkahelyet teremtsen, többek között a gazdálkodás, az élelmiszer-elosztás, a hulladékgazdálkodás, valamint az információs, kommunikációs és tanácsadói tevékenységek terén.

photo: @Reporters/J.Thys

BURGENLAND, AUSZTRIA: HELYI, ZÖLD ENERGIA ÉS ÚJ MUNKAHELYEK

TEVÉKENYSÉGEK:

A helyi foglalkoztatás és a gazdasági növekedés fokozása, a fosszilis energiától való függőség csökkentése

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

A helyi megújuló energiatermelő ágazatban, a fenntartható mezőgazdaságban és erdőgazdálkodásban, valamint a kapcsolódó kutatás és fejlesztés területén

KIK VESZNEK RÉSZT?

Erősen épít az állampolgárokra, kutatókra, helyi kis- és közép vállalkozásokra, mezőgazdasági termelőkre

SIKEREK:

tartományi szinten 5560 munkahely teremtése; 1000 munkahely létrehozása Güssingben, 50 új vállalkozás városba vonzása; ami pedig a villamos energiát illeti, Burgenland lett Európa első energiailag független régiója

Weboldal:
www.guessing.co.at

1997-ben az osztrák Burgenland tartomány azt tűzte ki célul, hogy **a helyben rendelkezésre álló megújuló energiaforrásokkal történő elektromos energiafejlesztés révén 2050-re energiatfüggetlenné válik.**

Ezzel a célja **a helyi foglalkoztatás és a gazdasági fejlődés ösztönzése** volt, a fosszilis energiától való függőség és a régió energiaköltségeinek csökkentésével egyidejűleg. 2013-ban Burgenland tényleg az első olyan európai régió lett, amely villa-

mosenergia-szükségeit megújuló helyi energiaforrásokból, azaz szél- és napenergiából, valamint biomasszából fedezte. A stratégia **a 284 000 lakosú tartományban 5560 új munkahely teremtését tette lehetővé**, az egy főre jutó GDP-t pedig a tizenötök uniós átlagának 71 százalékáról (1995) 81 százalékára növelte (2008).

A Burgenland területén kezdeményezett 250 megújuló energiaprojekt közül **Güssing városa** a biomassza-termelésre »

összpontosított, felhasználva az erdészetből és a mezőgazdaságból származó helyi forrásokat, valamint számos távfűtőművet és egy biomassza-erőművet építve. A projektek végrehajtása biomasszával foglalkozó szakértőket vonzott Burgenlandba, ami elősegítette az Európai Megújuló Energia Központ, valamint egy speciális bioenergia kutatóközpont, az úgynevezett „A Technikum” létrehozását. Ez a kutatóközpont tette lehetővé Güssing számára a biomasszát energiává alakító meglévő technológiák továbbfejlesztését.

Ennek eredményeképpen a 26 507 fős **Güssingben több mint 1000 új munkahely teremtésére került sor**, az elmúlt 20 évben pedig **több mint 50 új vállalkozás jött létre vagy érkezett a városba**. Ezáltal Güssing mintává vált a többi éghajlatvédelmi intézkedést bevezetni kívánó régió számára.

Sok időt, energiát és nagy mennyiségű forrást szántak a kommunikációs és tudosságnövelő kampányokra, melyek célja

az állampolgárok tájékoztatása volt arról, hogyan járulhatnak hozzá a burgenlandi energetikai függetlenséghez, és miként **részesülhetnek** a burgenlandi fenntartható környezetbarát megközelítés **előnyeiből**.

Ha Burgenland folytatni szeretné a zöld átmenetet, akkor alapvető fontosságú, hogy a finanszírozás továbbra is rendelkezésre álljon. **Az osztrák zöldek aktívan lobbiznak a több erőforrásért és az állami beruházások még hatékonyabbá tételéért**, hogy a régió folytatni tudja innovatív, sikeres zöld programját.

photo: ©Andrey Popov

LE MANS ÉS A LOIRE-MENTE RÉGIÓ, FRANCIAORSZÁG: MUNKAHELYEK A HANYATLÓ IPARÁGAK DOLGOZÓI SZÁMÁRA

TEVÉKENYSÉGEK:

Új munkahelyek teremtése és képzés biztosítása a hanyatló iparágak dolgozói számára

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

A szélergia-ágazatban és az építőiparban, helyi cégeknél, kis- és középvállalkozásokban

KIK VESZNEK RÉSZT?

Fiatalok és munkanélküliek, az autóiparban, valamint a légi és elektronikai iparban dolgozók

SIKEREK:

a képzésben részt vevő munkavállalók 90%-a talált új munkahelyet; 6240 munkavállalót jelenleg a regionális szélergia-ágazat foglalkoztat; a gazdasági recesszió hatása mérsékeltebben érezhető

Weboldal:

www.paysdelaloire.fr/no_cache/region-actu/actu-detaillee/n/un-guide-pour-se-former-aux-metiers-verts/

Az északnyugat-franciaországi Loire-mente régióban fekvő Le Mans városának képzési programja **a munkanélküli fiatalokat és a hanyatló iparágak, elsősorban az autóipar és a hozzá tartozó beszállítói lánc dolgozóit segíti abban, hogy tudásukat a szélenergia-ágazatban létrehozott új munkahelyeken tudják kamatoztatni.** Meglepő módon az autógyártásban és karbantartásban szükséges szaktudás 95 százaléka átvihető a szélenergia-ágazatba, és a 2009 óta át-

képzett 150 munkavállaló nem kevesebb, mint 90 százaléka talált új munkahelyet a szélenergia-ágazaton belül, míg további 5 százaléka folytatja a képzést. Le Mans az egyetlen hely Franciaországban, amely a tengeri szélenergia-iparra átképzett munkavállalóknak kínál szakképzést.

A **képzési program** a Loire-mente régió regionális tanácsa által vezetett szélesebb körű regionális stratégia része, melynek »

célja egy új helyi szélenergia-ágazat létrehozása, ezáltal munkahelyek és üzleti lehetőségek teremtése. Célkitűzésük a szárazföldi ágazat jelenlegi 480 wattos szélenergia-termelési kapacitásának 1750 megawattra növelése 2020-ra. Ezzel párhuzamosan nagy erőfeszítéseket tesznek a tengeri szélenergia-ágazat fejlesztésére **a tervezés, a kutatás, a képzés, a szélturbina-alkatrészek gyártása és összeszerelése, a logisztika, az üzembe helyezés és a karbantartás ösztönzése által.** A régió elkötelezetten igyekszik a lehető legjobban kihasználni a helyi képzett munkaerőt és széles körű tapasztalatukat az autóipar, a légi és elektronikai ipar, valamint a regionális tengerészeti ágazat terén.

Ennek eredményeként a Loire-mente régió szélenergia-ágazata **jelenleg 6240 munkavállalót foglalkoztat és 170 helyi cégnek ad munkát, köztük kis- és középvállalkozásoknak is,** többek között az építőipar területén. Emellett a régió szél-

energia-kapacitása 2009 óta 166 százalékkal nőtt, aminek következtében 2013-ban a Loire-mente hatodik helyen állt a francia régiók ranglistáján a telepített szélenergia-kapacitás szempontjából. A szélenergia-ágazat tevékenysége ugyanakkor **mérsékelte a válság gazdasági hatásait a régióban,** ahol a munkanélküliségi ráta továbbra is az egyik legalacsonyabb Franciaországban (2013-ban 9,1 százalék volt).

A Loire-mente régióban zajló **zöld átmenet hajtóereje a francia zöld párt, az EELV (Europe Ecologie – Les Verts).** A regionális tanács foglalkoztatási és képzési bizottsága, amelynek elnöke közülük kerül ki, biztosította a zöld ágazat megfelelő szakképzési programjainak kialakítását.

NAVARRA RÉGIÓ, SPANYOLORSZÁG: MUNKAHELYEK ÉS RUGALMAS GAZDASÁG LÉTREHOZÁSA

TEVÉKENYSÉGEK:

Az importált, drága fosszilis üzemanyagoktól való függőség csökkentése érdekében egy regionális megújuló energiaágazat létrehozása, rugalmas gazdaság kiépítése, valamint stabil helyi munkahelyek teremtése

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

A megújuló energiaágazatban és a kapcsolódó kis- és középvállalkozásokban

KIK VESZNEK RÉSZT?

A szakszervezetek, a civil társadalom, kutatók, helyi hatóságok, helyi vállalkozások, munkavállalók, fiatalok és munkanélküliek

SIKEREK:

3800 munkahely teremtése: az elfogyasztott villamos energia 81%-a ma már megújuló energiaforrásokból származik; a regionális gazdaság válsággal szembeni ellenálló-képessége a spanyol átlagnál magasabb

Weboldal:
www.cenifer.com/

photo: ©inakiantonana

Az 1980-as évek közepén Navarra energiájának 86 százaléka a régióon kívülről származott. Mára azonban a korábban az importált, erősen ingadozó áron vásárolt fosszilis tüzelőanyagoktól függő régió **a megújuló energiatermelés vezetőjévé vált.**

1994-ben, az első Megújuló Energia Terv elfogadása idején a régióra a magas jövedelmek és az alacsony munkanélküliség volt jellemző. Gazdasága azonban nagymértékben függött néhány ipari ágazattól, különösen az autóipartól, amely

akkoriban azt fontolgatta, hogy a gyártást Spanyolországon kívülre helyezi át.

Azzal a céllal, hogy a régió **kevésbé függjön a drága fosszilis üzemanyagok behozatalától, valamint sokszínű, rugalmas gazdaság jöhessen létre, és stabil helyi munkahelyek teremtésére legyen lehetőség,** a regionális kormány összefogott a szakszervezetekkel, a civil társadalommal, valamint a helyi hatóságokkal és gazdasági társaságokkal egy olyan stratégia kidolgozása érdekében, melynek célja a régió »

fosszilis energiaforrásainak megújuló energiaforrásokkal történő kiváltása volt.

A **szakképzett munkaerő** pótlása céljából Megújuló Energia Képzési Központ jött létre a fiatalok és a munkanélküliek, valamint az új ágazatban dolgozók számára. Ugyanakkor a **nap-, szél- és biomassza energia alkalmazott kutatása** érdekében egy országos központ létrehozására is sor került. A létesítmény ma már nemzetközileg elismert, 200 kutatót foglalkoztat, öt kontinensen valósít meg projekteket és a legújabb, legmodernebb technológiákat használja.

Bár a fosszilis tüzelőanyagok használatának teljes megszüntetéséig még sokat kell tenni, a régió figyelemre méltó eredményeket ért el:

A navarrai megújuló energiaágazat ma már **több mint 100 vállalatot ölel fel**, melyek között szélturbinákat és napelemalkatrészeket gyártó üzemek, megújuló energia-rendszerekhez operatív és karbantartási szolgáltatásokat nyújtó operátorok, va-

lamint kutató és fejlesztő létesítmények szerepelnek. Ezek a vállalatok együttesen évente 3,5 milliárd euró bevételt termelnek, közvetlenül 3800 főt foglalkoztatnak (ami a 2002-es adatok 2,6-szorosa) és a régió GDP-jének 5 százalékát teszik ki (ami az ágazat országos GDP-hez viszonyított, átlagos spanyolországi rátájának [ar 2,4 százalék] több mint kétszerese).

A navarrai székhelyű vállalatok **gyártják a világszerte értékesített szélturbinák 17 százalékát**. Ami a megújuló energia-termelést illeti, **a régióban elfogyasztott elektromos energia 81 százaléka jelenleg megújuló energiaforrásokból származik** (szemben a 2011-es spanyolországi 42,4 százalékos és az európai 20,6 százalékos adatokkal). **A régió a gazdasági válsággal szemben szokatlanul ellenállónak bizonyult**, 2008 óta pedig Navarra GDP-je a nemzeti GDP-hez viszonyítva 5,1 százalékkal kevesebbel csökkent.

2009 óta a központi kormányok drasztikusan csökkentették az ágazatnak szánt támogatásokat, aminek következtében a munkahelyek száma az ágazaton belül országos szinten a felére csökkent. 2013 júliusában a kormány olyan energiapolitikai reformot fogadott el, amely támogatja a fosszilis tüzelőanyagok használatát, és fenntartja Spanyolország öt legnagyobb cégének oligopolisztikus hatalmát. Navarra energiaágazatának eddig sikerült ellenállnia ennek az irányvonalnak.

LONDON, EGYESÜLT KIRÁLYSÁG: HELYI KÖZÖSSÉGEK A ZÖLD SZAKTUDÁSÉRT ÉS MUNKAHELYEKÉRT

TEVÉKENYSÉGEK:

A helyi közösségek környezetbarátabb és otthonosabb városrészeket, az álláskeresőők számára zöld szaktudáson alapuló képzéseket, valamint zöld munkahelyek létrehozását kezdeményezték

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

Esővízgyűjtés, épületszigetelés, támogatás nyújtásával kapcsolatos tanácsadás, fotovoltaiikus napenergia-rendszerek beszerelése, közösségi kertészkedés, fodrászat, újrahasznosítás, hulladékgyűjtés

KIK VESZNEK RÉSZT?

A helyi közösségek, munkáltatók, álláskeresőők, szakszervezetek, oktatási szolgáltatók, helyi hatóságok

SIKEREK:

Több mint 500 képzési lehetőség létrehozása, 100 munkanélküli képzése és álláshoz juttatása, megállapodás nagy munkáltatókkal szakmai gyakorlatokról és foglalkoztatásról

Weboldal:

www.unionlearn.org.uk/our-work-and-projects/skills-investment/skills-green-economy/green-skills-partnership

photo: @hmproudlove

Az Egyesült Királyságban a zöld ágazatra egyre inkább az ország növekedésének egyik fontos forrásaként tekintenek. A 2011/12-es időszakban az ágazat közel egymillió dolgozót foglalkoztatott közvetlenül, teljes munkaidőben. Az ágazaton belül 2020-ra várhatóan közel félmillió új munkahely teremtésére lesz lehetőség.

2011-ben a munkáltatók, szakszervezetek, oktatási szolgáltatók, helyi hatóságok és közösségi képviselők a zöld munkahelyteremtési potenciál kiaknázása érdekében együtt létrehozták a Londoni Zöld Szaktudás Partnerséget. **A partnerség alulról jövő kezdeményezés**, melynek három fő célja van: az együttes munkát elősegítő helyi hálózatok létrehozása; képzések, szaktudás és szakmai tapasztalat biztosítása a helyiek, többek között a munkanélküliek számára; valamint a **közösségek zöldebbé, biztonságosabbá, tisztábbá és otthonosabbá tétele**.

Az álláskeresőknél szóló képzés a foglalkoztatás zöld munkahelyekké alakításához »

szükséges alapvető és speciális környezetvédelmi ismeretekkel látja el a résztvevőket olyan változatos területeken, mint az épületáttervezés, a fodrászat vagy a hulladékgazdálkodás. A képzett személyek a szomszédságukban és a munkahelyen „zöld nagykövetségként” is fellépnek, és a további változások elősegítése érdekében zöld szakértelmüket kollégáikkal és szomszédaikkal is megosztják.

A zöld munkahelyeket az esővízgyűjtés, az épületszigetelés, a támogatások nyújtásával kapcsolatos tanácsadás, a fotovoltaiikus napenergia-rendszerek beszerelése, a közösségi kertészkedés (fűnyírás, erdőgazdálkodás, komposztálás), a környezetbarát termékek fodrászatban való felhasználása, az újrahasznosítás, a hulladékgazdálkodás, valamint a hulladékmennyiség csökkentésére vonatkozó tanácsadás terén hozzák létre.

A London keleti és déli részéről induló partnerség mára az egész városra és az Egyesült Királyság más részeire is kiterjedt. **Az elért sikerek közé tartoznak:**

- A kezdeményezések révén több mint **500 képzési lehetőség létrehozása**
- **Képzés és szakmai tapasztalat biztosítása** a kertészet, a hulladékgazdálkodás és az épületáttervezés területén 100 munkanélküli számára
- Egy úttörő **munkavállalói szövetkezet**, a Lewisham New Leaf Collective létrehozása a megújuló energiatermelés kihasználása érdekében a szociális lakások fenntartható áttervezése során
- **Szakmai gyakorlatokról szóló megállapodások az ország néhány legnagyobb építőipari vállalatával és szolgáltatójával, garantált interjúk, valamint gyakorlati és munkavállalási lehetőségek** a dél-londoni munkavállalók és munkanélküliek számára az energiamegtakarítással és fenntarthatósággal kapcsolatos ágazatokban.

photo: ©Jani Bryson

CSEH KÖZTÁRSASÁG: ÚJ MUNKAHELYEK ÉS ENERGIA- MEGTAKARÍTÁS

TEVÉKENYSÉGEK:

Stabil helyi munkahelyek létrehozása és a lakások energiatakarékosságának biztosítása

HOL JÖNNEK LÉTRE MUNKAHELYEK?

Az építőipar kis- és középvállalkozásaiban

KIK VESZNEK RÉSZT?

A támogatásokból és az energiatakarékosságból részesülő egyéni háztartások

SIKEREK:

Megközelítőleg 16 000 munkahely teremtése és fenntartása, illetve 2020-ig 70 000 hosszú távú munkahely létrehozásának lehetősége; akár 1,5 millió euró energiaköltség megtakarítása évente a háztartások számára; alacsonyabb CO₂-kibocsátás

Weboldal:

www.zelenausporam.cz/sekce/582/about-the-green-savings-programme/

photo: © ETHEN Jones

2009-ben a **cseh zöld miniszter bevezette a nemzeti Zöld Megtakarítási Programot** (2009–2012), amely azáltal támogatta a magánlakások energiamegtakarítását, hogy közvetlenül fedezte a részt vevő háztartások ezzel kapcsolatban felmerülő költségeinek 30–75 százalékát.

A program támogatta a szigetelés hatékonyabbá tételét (pl. a régi ajtók és ablakok kicserélésével), a nem környezetbarát kazánok cseréjét, a napenergia-rendszerek beszerzését és beszerelését, valamint energiahatékony új otthonok építését. A támogatásokat a Kiotói Jegyzőkönyvet Európában végrehajtó uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében történő CO₂-kibocsátási kvóta értékesítéséből származó állami bevételből finanszírozták. Ennek köszönhetően a program sem az »

adófizetőket, sem a közsféra költségvetését nem terhelte meg.

2009 és 2012 között a **Cseh Köztársaság egész területén több mint 250 000 háztartás** részesült a **program nyújtotta előnyökből** összesen 967 millió euró értékben. 2012 végére a programnak köszönhetően a CO₂-kibocsátás évente becsülhetően 864 000 tonnával csökkent, ami egy 69 000 fős cseh város teljes kibocsátásának felel meg.

Mintegy 16 000 új munkahely jött létre vagy maradt fenn, főként az építőipar kis- és középvállalkozásain belül. A program keretében odaítélt állami támogatásoknak köszönhetően a **háztartások** csak a fűtési költségeken **akár évi 1,5 milliárd eurót is meg fognak tudni takarítani.**

A becslések szerint a program folytatása (2013 és 2020 között) **nem kevesebb, mint 70 000 munkahely** létrehozását vagy fenntartását teszi majd lehetővé.

photo: ©Heatherfaye

ZÁRADÉK

A kiadványt az Európai Parlament Zöldek/EFA csoport részét képező Green New Deal munkacsoport készítette. Az első rész a zöld EP-képviselő, Elisabeth Schroedter korábbi munkáján, különösen a 2011-ben kiadott, 2010. szeptember 7-én elfogadott „Green Jobs. The opportunity for the European labour market” [Zöld munkahelyek. Az európai munkaerőpiac nagy lehetősége] kiadványon alapul. Előadó: Elisabeth Schroedter.

A kutatómunkát végezte: Ana Belén Sanchez és Daniza Hanz, Sustainlabour, www.sustainlabour.org
Tervezte: Wickedfruit, www.wickedfruit.com

A kiadvány a nemzeti zöld pártokban tevékenykedő partnereink és munkatársaink, a jelen ismertetőben megemlített nemzeti, regionális és helyi zöld munkahelyteremtési kezdeményezések képviselői és tagjai, a Zöldek/EFA Green New Deal programjába bevont európai parlamenti képviselői irodák és Climate Core munkacsoportok, valamint a Zöldek/EFA csoport politikai tanácsadói és munkatársai segítségével jött létre.

Project coordination: A projektet koordinálta: Stefanie Hundsdorfer, Green New Deal tanácsadó, Zöldek/EFA Csoport.

Asszisztens: Lonneke Bentinck

A Green New Deal-re vonatkozó további információért lásd: www.greennewdeal.eu

Zöldek/EFA az Európai Parlamentben
Rue Wiertz 60 - 1047 Brüsszel – Belgium

2014. április

Jelen kiadvány 100%-ban újrahasznosított papírra, bio növényi alapú festékekkel lett nyomtatva.

photo cover: © Gene Chutka

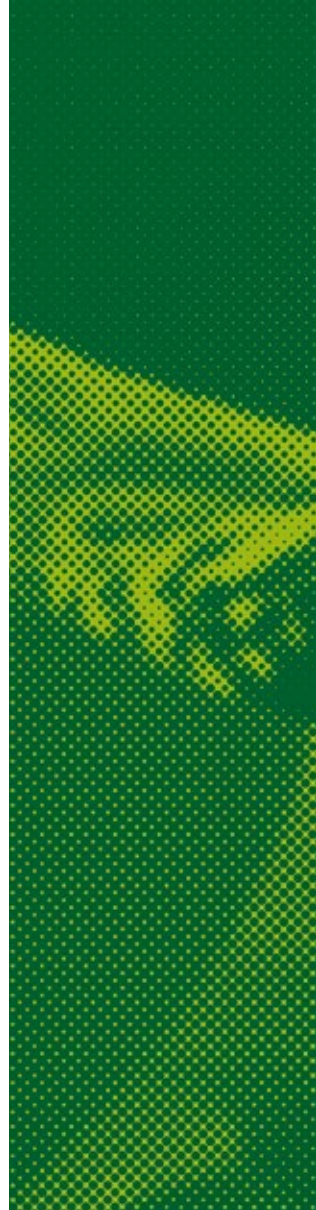

photo: ©Daisy-Daisy

**Zöldek/EFA
az Európai Parlamentben**

Rue Wiertz 60
1047 Brüsszel
Belgium

Telefon: +32-2-2843045
www.greens-efa.eu

WWW

Jelen kiadvány és a hivatkozások online
elérhetősége:
www.greennewdeal.eu/greenjobs

